

Psikolog ve Klinik Psikologların Bağımsız Çalışmalarına İlişkin Yönetmelik Taslağı

Tanımlar

Psikolog: YÖK tarafından kabul edilmiş olan dört yıllık psikoloji lisans programlarından mezun gerçek kişiyi;
Klinik Psikolog: 1219 sayılı kanunda tanımı yapılan sağlık meslek mensubunu;
ifade eder

Madde 2 Psikologların Görev ve Sorumlulukları

Kendi meslek alanında nitelikli bir veya daha fazla süpervizörün gözetimi altında asgari kırk(40) saat süreyle yapmış olduğu uygulamaya ilişkin mesleki süpervizyon aldığı ilgili süpervizör(lerin) onayıyla belgelendiren ve Türk Psikologlar Derneğinin etik mevzuatı hükümlerini kabul ve taahhüt ettiğini yazılı olarak beyan etmiş olan psikologlar aşağıda belirtilen alanlarda hizmet verir:

- a) Psikolojik sağlığı korumaya yönelik faaliyetlere ilişkin, münhasıran klinik psikoloğun görev ve yetkisine bırakılmış alanlar dışında kurumsal ve/veya toplu psikolojik destek eğitimleri verir.
- b) Klinik psikolog ve/veya psikolojik değerlendirme isteminde bulunma yetkisi olan uzman tabipler tarafından yönlendirilen kişilere, yetkinliğini bakanlık veya Türk Psikologlar Derneği tarafından onaylı sertifikayla belgelendirdiği test ve değerlendirme yöntemlerini uygular ve raporlar; bu amaçlarla danışan görüşmesi yapar.
- c) Kurum ve kuruluşlar için ihtiyaç analizleri, etki ve algı çalışmaları, tanıtım faaliyetleri gibi konularda araştırma ve danışmanlık faaliyetlerini yürütür.
- d) Klinik psikoloğun ve/veya psikiyatri uzmanının sorumluluğunda, uluslararası teşhis ve sınıflama sistemlerinde hastalık olarak tanımlanmayan psikologları doğrudan ilgilendiren durumlarda ayaktan, yatan ve kronik hastalığı olan hastalara ve yakınlarına koruyucu, önleyici, destekleyici ve güçlendirici psikolojik destek hizmetleri verir.
- e) Klinik psikoloğun sorumluluğu altında en az dört(4) yıl çalışmış olmak kaydıyla stres gibi insan davranışları hakkında kuramsal ve uygulamalı bilgi ve danışmanlık verir.
- f) Klinik psikoloğun sorumluluğu altında, Türk Psikologlar Derneği ya da Türk Psikologlar Derneğinin onayladığı eğitim kurumları tarafından sağlanan sertifikalı eğitimi başarıyla tamamlamış olmak kaydı ile zekâ, kişilik, gelişim, nöropsikolojik testler, ilgi, tutum ve uyum envanterleri gibi araçları uygular ve yorumlar.
- g) İlgili mevzuat hükümleri uyarınca psikoteknik değerlendirme yapar.

Madde 3 Klinik Psikologların Görev ve Sorumlulukları

Lisansüstü eğitimi sırasında veya tam zamanlı faaliyetleri kapsamında asgari yüz altmış (160) saat süreyle klinik uygulama yapmış olduğunu belgelendiren klinik psikologlar aşağıda belirtilen alanlarda hizmet verir:

- a) Uluslararası Hastalık Sınıflandırma (ICD-10) listesinde F00 ile F99 kodları arasında yer alan hastalıklarda ilgili uzman tabibin teşhisine bağlı olarak, birey, çift, aile ve gruplara eğitimini aldığı psikoterapi ve psikolojik destek hizmetlerini verir.

Türk Psikologlar Derneği Genel Merkezi

Fethiye Sok. 5/1 GOP Çankaya 06680 Ankara

22.12.2019

Telefon: +90 (312) 425 67 65

Belgegeçer: +90 (312) 417 40 59

www.psikolog.org.tr

Kütük No: 06-019-051

1

Türk Psikologlar Derneği kamu yararına çalışan dernek statüsünü haizdir.

- b) Gözlem ve görüşme teknikleri kullanır; eğitimini almış olmak kaydı ile zekâ, kişilik, gelişim, nöropsikolojik testler, ilgi, tutum ve uyum envanterleri gibi araçları uygular ve yorumlar.
- c) Klinik psikoloji alanında kullanılan ölçme ve değerlendirme araçlarının psikometrik özelliklerine, verdiği psikolojik hizmetlerin ya da eğitim programlarının etkinliğinin değerlendirilmesine yönelik araştırmalar yapar.
- d) Adli alanda psikolojik değerlendirme, suçun tekrarına ilişkin önleme amaçlı psikososyal rehabilitasyon programlarının uygulaması, mahkemelerde çocuk ve yetişkinlerin birbirleriyle veya yasayla ihtilafa düşmesi halinde gerekli değerlendirme ve uygulamaları yürüterek mesleki uzmanlığı dâhilinde görüş sunar.
- e) Eğitimini almış olduğu alanlarda hastalara, hasta yakınlarına, bu gruplara hizmet sağlayan sağlık meslek mensupları ile idari görevlilere önleyici, koruyucu ve destekleyici kuramsal ve uygulamalı eğitimler verir.
- f) Psikolojik sağlığı korumaya yönelik faaliyetlere ilişkin bireysel, kurumsal ve/veya toplu psikolojik destek eğitimleri verir.
- g) Çalıştığı kurumlarda psikoterapi, eğitim, araştırma ve grup çalışmaları yapar.
- h) Psikolojik değerlendirme ile hastalık olarak tanımlanmayan ve aşağıda sıralanmış durumlarda ilgili uzman tabibin teşhisine ve tedavi için yönlendirmesine bağlı olmaksızın, eğitimini aldığı psikoterapi uygulamaları yapar:
  - a) İhmal ve terk (Eş, ebeveyn, tanıdık, arkadaş, diğer kişi veya kişiler tarafından)
  - b) Kötü muamele (Eş, ebeveyn, tanıdık veya arkadaş, resmi otoriteler, çocuk(lar), diğer kişi veya kişiler tarafından)
  - c) Hastalık ve tedavi sonrası dönem
  - ç) Eğitim ve okuma yazma ile ilgili problemler
    - 1) Okula gidememe
    - 2) Okur-yazar olmama ve düşük düzeyde okuma yazma
    - 3) Okulda başarısızlık
    - 4) Sınavlarda başarısızlık
    - 5) Sınıf arkadaşları ve öğretmenlerle anlaşmazlık ve eğitim intibaksızlığı
    - 6) Okul reddi,
    - 7) Farklı gereksinimleri olan çocukların desteklenmesi
    - 8) Kapsayıcı eğitim uygulamalarının desteklenmesi
    - 9) Eğitim ve okuma yazmayla ilgili diğer problemler
  - d) İş ve işsizlikle ilgili problemler
    - 1) İşsiz kalma,
    - 2) İş değiştirme
    - 3) İş kaybı tehlikesi
    - 4) Stresli çalışma programı
    - 5) İşveren ve iş arkadaşlarıyla anlaşmazlık
    - 6) Çalışmayla ilgili diğer fiziksel ve zihinsel zorluklar
    - 7) İşle ilgili diğer problemler
  - e) Sosyal çevreyle ilgili problemler
    - 1) Hayat-dönemindeki geçişlerde uyum problemleri

- 2) Sorunlu ebeveyn durumu
  - 3) Tek başına yaşama, yalnız kalma
  - 4) Kültürel uyum güçlüğü
  - 5) Sosyal uzaklaştırma ve ret
  - 6) Savaş, göç, kültürlenme stresi ve uyum problemleri
  - 7) Kayıp ve yas
  - 8) Sosyal çevreyle ilgili diğer problemler
- f) Çocuklukta olumsuz yaşam olaylarıyla ilgili problemler
- 1) Çocuklukta sevgi ilişkisinin kaybı
  - 2) Çocukluk döneminde evden ayrılma
  - 3) Çocukluk döneminde aile ilişkilerinde değişme
  - 4) Çocukluk döneminde öz güvenin kaybına neden olan olaylar
  - 5) Yakın çevre içindeki kişi tarafından çocuğun cinsel suiistimaleyle ilgili problemler
  - 6) Yakın çevre dışındaki kişi tarafından çocuğun cinsel suiistimaleyle ilgili problemler
  - 7) Çocuğun fiziksel suiistimaleyle ilgili problemler
  - 8) Çocukluk dönemindeki kişisel korkutucu olaylar
  - 9) Çocukluk dönemindeki diğer olumsuz yaşam olayları
- g) Yetiştirmeyle ilgili diğer problemler
- 1) Yetersiz ebeveyn gözlem ve kontrolü
  - 2) Aşırı koruyucu ebeveyn
  - 3) Kurumsal yetiştirme
  - 4) Düşmanlığa eğilimli ve sürekli suçlanan çocuk
  - 5) Çocuğun duygusal ihmali
  - 6) Yetişmede ihmalle ilgili diğer problemler
  - 7) Uyumsuz ebeveyn baskısı ve diğer anormal yetiştirme ile ilgili problemler
  - 8) Yetiştirmeyle ilgili diğer problemler
- ğ) Primer destek gruplarıyla ilgili diğer problemler
- 1) Eş veya arkadaş ilişkisindeki problemler
  - 2) Ebeveynler ve eşin ebeveynleriyle ilişkide problemler
  - 3) Akrabalar ile ilişkide problemler
  - 4) Yetersiz aile desteği
  - 5) Aile üyesinin yokluğu
  - 6) Aile üyesinin ortadan kaybolması ve ölümü
  - 7) Ayrılık veya boşanma sonucunda ailenin parçalanması
  - 8) Aile ve ev halkını etkileyen diğer stresli yaşam olayları
  - 9) Primer destek grubuyla ilgili diğer problemler
- h) Psikososyal durumlarla ilgili problemler
- 1) Tehlikeli ve zararlı olduğu bilinen davranışsal ve psikolojik girişimleri isteme ve kabul
  - 2) Danışmanlarla anlaşmazlık
  - 3) Psikososyal durumla ilgili diğer problemler
- ı) Cinsel eğilim, davranış ve uyumla ilgili danışma
- 1) Cinsel eğilimle ilgili danışma
  - 2) Cinsel davranış ve uyumla ilgili danışma
  - 3) Üçüncü kişinin cinsel davranış ve uyumuyla ilgili danışma

- i) Sağlık servislerine diğer danışma ve tıbbi tavsiye için gelen kişiler
- 1) Teşhis edilmemiş korku verici şikâyeti olan kişi
  - 2) Araştırma bulgularının açıklaması için görüşme yapan kişi
  - 3) Alkol kötüye kullanımı için danışma
  - 4) İlaç kötüye kullanımı için danışma
  - 5) Tütün kötüye kullanımı için danışma
  - 6) Psikiyatrik dâhil tıbbi tedaviyi reddedenler, tabibin tedavisini kullanmak istemeyenlerin tabipler ve tedavi ekibiyle uyum için desteklenmesi
- j) Yaşam yönetimi güçlüğü ile ilgili problemler
- 1) Tükenme
  - 2) Kişisel özelliklerin vurgulanması
  - 3) Dinlenme ve gevşemenin olmaması
  - 4) Stres, başka yerde sınıflanmamış
  - 5) Yetersiz sosyal yetenek
  - 6) Sosyal rol çatışması
  - 7) Meslek seçimi
  - 8) Yeteneksizliğe bağlı olarak aktivitelerin sınırlanması
  - 9) Yaşam yönetimi güçlüğüyle ilgili diğer problemler

Madde 4 Psikolog ve Klinik Psikologların Çalışma Esas ve Usulleri

İşbu yönetmelik kapsamında görev yapan psikologlar ile klinik psikologlar, gerçek kişi olarak kendi nam ve hesaplarına çalışır.

Madde 5 İşletmelerde Aranacak Asgari Fiziksel Koşullar

İşbu yönetmelik hükümleri uyarınca kendi nam ve hesaplarına çalışan psikolog ve klinik psikologların hizmet vermek üzere tesis edebilecekleri işletmelerde aşağıdaki fiziksel koşullar aranır:

- a) Beheri asgari 15 metrekare net yüzölçümüne sahip ve biri bekleme salonu, diğeri görüşme odası olarak tefriş edilmiş asgari iki oda ile asgari 5 metrekare net yüzölçümüne sahip arşiv odalı, müstakil girişi bulunan bağımsız bölüm.
- b) Bağımsız bölümdeki dikey, yatay ve bombeli cam ve aynaların kırılmaya dayanıklı olması.
- c) Bağımsız bölümün asgari 4 metrekare yüzölçümüne sahip tuvaleti bulunması.
- d) Bağımsız bölüm bünyesinde yer alacak tefrişatın deprem ve afetlere karşı meri önlemlerle güvenli şekilde muhafaza edilmesi.
- e) Arşiv bünyesinde, danışan kayıtlarının ulusal veri saklama ölçütlerini karşılayan güvenlikte muhafaza edileceği kayıt ve arşivleme sistem ve tefrişatı.
- f) Çocuklarla çalışan psikolog ve klinik psikologların işletmelerindeki bağımsız bölümleri için
  1. Farklı yaş ve boydaki çocuklara uygun test masa ve sehpa
  2. Yaş gruplarına uygun çıkış ve acil çıkış kapıları
  3. Çocuklara özgü cam kilidi, priz koruması vb. güvenlik tedbirleri
  4. Minder
  5. Aile bebekleri, bebek evi, ev eşyaları, kuklalar, biberon, emzik, oyuncak tabak, bardak, çatal kaşık, fincan, iki telefon, araba, kayık, uçak gibi gerçek yaşam oyuncakları; çeşitli boyut ve

Türk Psikologlar Derneği Genel Merkezi

Fethiye Sok. 5/1 GOP Çankaya 06680 Ankara

22.12.2019

Telefon: +90 (312) 425 67 65

Belgegeçer: +90 (312) 417 40 59

www.psikolog.org.tr

Kütük No: 06-019-051

türlerde plastik ve pelüş oyuncak hayvanlar ve boya kalemleri, kâğıt, küt uçlu makas, oyun hamuru, insan-hayvan el kuklaları, yapıştırıcılar gibi yaratıcı ifadeler ve duygusal boşalığa izin veren oyuncaklar içeren oyun odası.